

редакције и админ.
Космајска ул. бр. 22.

Служба се дају у админист.
— Цена утврђена —

Исплаћена се писма не
имају. Рукописи се не
враћају.

Писма, рукописе, новац
не врати се. Шта се односи
на лист, слати власништву
листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Претплата за Србију
на пошти:
на годину дин. 12.—
шест месеци „ 6.—
три месеца „ 3.—
један месец „ 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину дин. 30.—
шест месеци „ 15.—
три месеца „ 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

НАРОДНА СОЛИДАРНОСТ

Пуна четврти месеца једна велика европска сила од преко педесет милиона становника чини све могуће напоре да уништи једну малену државу од три милиона становника. За та четврти месеца, царевина Аустро-Угарска технички опремљена како само може бити, по немачки, већ по трећи пут насрће на малену, сироту и питу Србију, а јуначки српски народ, остављен сам себи, без икакве помоћи, већ по трећи пут одбија дивље насртаје војске ове царевине, која, куда прође, руши цркве и школе, пади домове и имовину, пљачка вароши и села, убија старе и младе, силује жене и девојке на очиглед њихове деце и њихових родитеља, па их потом убија, кад покушају да се бране, одводи младе у ропство, да их и следеће године одале као војниште, уз своје војнике.

Свака најезда упропастила је по који крај питеме земље Србинов, али ова последња највећа по обиму и најтежа по последицама, отерала је у збегове целу Мачву и Подриње, Колубару и Тамнаву, Рађевину и цео ужички округ, као и знатан део Шумадије, а чак и град Београд. Хиљадама породица остале су без крова и хлеба, без одећа и средстава и ова је беда у толико већа, што се нико није надао рату, па се нико није за времена збринуо.

Хиљадама невиних деце и остале сиротиње пропало је већ по овим збеговима, попуцајући се по неколико дана дуж Дунава, гладни и жедни, голи и боси, проводећи ноћи под ведрим небом по ужасној зими, каква беше тада!

Хиљадама болује већ од сваковрсних болести, последница сваког живота и многи ће пропасти, ако им се не укаже брза помоћ.

Зар сад није дошао тренутак, да се прикаже још један леп покрет народне солидарности и да општине и градови, које није непријатељ походио, добровољно учине што за исхрану и одело ових крајева, који су тако силно пострадали од војске ових модерних варвара. Зар се пуни кошеви ових општина, које варвари нису поплачкали не би могли до половине испразнити за исхрану оне сиротиње, коју сваки дан срећемо по градовима јужне Србије и дуж пута, и зар срца

великог ороја счева и матера, браћу и сестара, чији су мили синови и драга браћа по рововима, неће уздржати при помисли да ће многи млади и дрга, многа нејач, будући народ наш, пропасти ако им што не одвојимо сада за време, кад им се још помоћи може.

Нека нико не мисли да држава може и да је дужна учинити све. Држава чини и учиниће све, што се може учинити, али помоћи државу у овој племенитој цели, дужност је сваког појединца, који иоле има осећања саучешћа и љубави према ближњем своме.

Стога чинимо апел на сва човечна срца у овој земљи и молимо их, да се сете ове незбринуте сиротиње, чији очеви и браћа по бојаштима тако високо држе заставу чести и одбране народне, те не могу да се сами збрину за своје породице. Ма и најмања помоћ, драга је помоћ и сигурно је да у Србији нема куће, ноја не би могла приложити по која део одеће или који килограм људске и стојне хране. Нека хумана друштва, нека грађани, који српски осећају, и који у позадини сваки дан чекају на гласове о победама, учине што им је дужност, па ће изгладнеле, голе и босе избеглице из четири наша округа при повратку на своја разорена огњишта, наћи по којој топлу преобуку и по којој килограм хране за себе и за своју стоху, као дар ових долних људи. А овакав дар, двапут је већи дар, а љубав народна ка Отаџбини и народна солидарност добиће на тај начин.

Похитајте дакле и ви појединци, и ви општине и ви задруге и сви црквени одбори и помогните држави и Главном Одбору за помоћ пострадалима у рату!

Састанак краљева

Важан политички догађај

Кореспонденц Бјро јавља из Малме: Шведски краљ је јутрос допутовао и у 9 и часова пре подне отишао је у пристаниште, у које је у то време стигао дански краљ на крстарици „Хајнлау“.

Шведски краљ се одвезо на крстарицу. Оба владарца су се загрлила, а затим су

посред, овација масе света отишли у палату где ће становати. У 10 часова стигао је и норвешки краљ нарочитом возом. И његм је дочекао као шведски краљ. Оба владарца су се загрлила и посред овација масе света, заједно су отишли у палату где ће становати.

У политичким круговима се овом састанку придаје велика важност и верује се да ће на њему бити склопљен тројни савез северних краљева.

Цар кавкаској војсци

Цар је упитао Вице Краљу Кавказа грофу Воронцову Дашкову овај телеграм:

„Одлазећи са Кавказа носим најбољи утисак, који су трупе на мене учиниле и сјајну успону на манифестације лојалности и љубави свију класа становништва.

Ја Вам благодарим и молим вас да изјавите моју захвалност храброј кавкаској војсци и њеним старешинама свију народности.

СКИЦЕ

— Биће боље

На Светог Николу одох једном свом пријатељу, да му честитам славу.

Кућа му је општењена и опљачкана, али он је при свем томе присебан и стојак до крајности.

„Хвала ти, пријатељу на твојој честитци. Видиш шта ми урадише, Бог им судио! Ну даће Бог, доћиће боља времена. Сијнуће и нама зора, па ћемо онда сви заједнички прославити Велику Славу на рушевинама гусарског царства“.

Одведени у ропство

Лазар Мијуцић стар 68]г. Ресевска број 29

Борђе Танаскочић, грађевинар стар 54 год. Мачванска улица 29. Оставио жену и дете.

Илија Јовановић обућар стар 48 година. Скадарска број 11. Оставио болесну жену и децу;

Др. Гомир Бајић обућар стар 19 година. Скадарска број 11;

Алберт Пехад кројач стар 16 година из Скадарске улице.

Пратплата на „Стражу“ стаје један динар месечно

Атентат у Сарајеву

— Где се налазе Принципи Чабриновић —

Из Букурешта јављају да су Принципи и Чабриновић, главни оптуженици у сарајевском атентату одмах одступали аустријске војске одведени у Горњу Ческу, и тамо у један од замкова Гр фа Туна затворени.

Бугари и Берлин

Пут др. Радославова

Софија 7 дец.

У овлашћеним политичким круговима говори се да је др. Радославов, отпутовао преко Букурешта за Берлин.

Демантујући ову вест владин полувластичан орган вели, да се пометња десила само услед имена, јер је пре три дана отпутовао у Берлин на продужење студија син др. Радославова, који је и пре рата студирао у Немачкој.

Лист „Зарја“ згодно је добацио да се сада у ратно време не иде на продужење студија и пита владу: где је онда др. Радославов, који се већ пуну недељу не показује жив.

Колера

— У Аустрији колера коси —

Аустроугарско министарство унутрашњих дела издало је званичан извештај о стању колере која просто коси. Тако у самом Бечу им 87 случајева оболелих од колере.

У целој земљи има оболелих преко 462 (158 смртних случ.) У војним круговима заувлада је забринутост, јер се колера појавила и међу војницима. Досада је оболело 249 војника.

ФЕЉТОН

Господин Уредник

Постоји у Београду један омиљен старчић, одличан уредник једног листа, кога више занимају лепотице, него што га занима његов лист.

Тај матори Дон Жуан — посред својих небројених љубавних подвига — није сад први пут изгубио своје преширено мушко срце, кога је у ово ратно време, нашла једна лепа црноока београдска дама.

Од тога доба — сасвим природно — с ално је поселивао г. уредник своју божицу.

Развио се међу њима један фини, њежни однос. Он је њојзи поверљиво причао ситуацију, а и она је њега учила,

Пажња

Моли се она г-ђа код које еј Драгољуб Савић доселио оућне ствари да се кар Данија ви Драгољубом оцу брелу Савићу Босанск 12 г

Борбе у Угарској

Аз Ешт јевља, да се кржаве борбе воде између руских и аустријских трупа у Шарошкој и Зиплинској жупанији, у којима су Руси доста дубоко ушли!

Младочехе хапсе

— Обустава „Народних Листи“ —

Лист младочехске странке „Народни Листи“ по налогу владе из Беча обустављен је. Штампарија је сва растурева а виђеније младочехе власт је притворила оптужујући их да су спремали буну.

Тако Аустрија увек ради.

И опет...

— Добили батине —

Пешти Харлап пише о зимској опреми аустрајске војске ово:

Надвојвода Фридрих (главнокомандујући) побринуо се да наши војници имају што је више могуће топлога одећа и осталих удобности. Сваки војник добива кабаницу постављену обичном вуном, затим завоје од фланела, топле подвезе за трбух, прслук вунену капуљачу, доколенице, рукавице и добре наруквице. Осим тога сваки добија још и по гуњ. Коњаници добијају ванредно добро постарљене чизме.

Па и поред свега тога, што су тако добро опремљени наш гецо који у много чему горе изложеном оскудева, најурео их и добро их изударо.

Краљева сестра

— † Полексија Прешерн —

Наш саветник нам јавља из Ниша, да је тамо стигла вест, да је краљева сестра Полексија Прешерн, умрла 23 новембра у Грацу где је и сахрањена. Покојница је била удата за др. Прешера, адвоката у Биркфелду.

По објави рата полиција у Грацу ју је била интернирана,

али је доцније на јемство угледних личности пуштена. Умрла је у 82 годни. Бог да јој душу прости.

Заставице

— Ко је пронашао заставице за ратне карте —

Мирољуби са бни тактичари који у ово бурно ратно доба забадају мале заставице у бојама ратујућих држава на своје по столовима развезтрте карте, како би се могли брзо оријентисати каква је ситуација на бојишту, у великој већини и не знају које заставице пронашао и увео у употребу. Рећи ћемо одмах да их је пронашао славни Бонапартин генерал Жовино родом Швајцарац. По свршетку школе у родном месту млада Жовино оде на трговину, али му се ту не допадне и он напусти газду и дође у Париз, где се повуди код једног извозника. Његов долазак у Париз пада баш у Наполеонову војну на Италију (1796) Читајући извештаје са бојишта 18-стогодишњи Жовино је пронашао свој први позив. Како није могао да суделује у војни он ју је тачно пратио вр свом маленом столу у Паризу. Кудва је мапу и мноштво игала са бојадисаним главама, те је њима обележавао кретање трупа. Уједно је почео да из-

даје и новине у којима је тачно оцењивао догађај на бојишту.

Убрзо се вратио у Швајцарску где је био помоћник војног министра. Но догле се већ за њега увелико знало и Наполеон га узми у своју армију и даде му чин генерала. Жовино је после Наполеона у француској војсци важио, као највећи стратег и после Наполеонове трагедије, он је многе Наполеонове ратне закључке разрадио и увео у војне школе.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Пошта за унутрашњост

Од данас је почела да функционисае и пошта за унутрашњост. Дакле од данас смо и ми везани са осталим светом, иначе смо били одсечени од целог света у неутралној зони.

Наша пошта

Моли се овој четник, који је три пут побегло испред аустријских вешала, и који је већ једаред долази у нашу редакцију да дође опет у редакцију ради извесног саопштења.

Животић и мирници

Како су многе радње, и области баклука, затворене а у њима се налази у довољној количини робе, то је Управа града Београда наредила да се све такве радње напишу и утврди да ли су сопственици тих радњи, за време Аустријске окупације, држали отворене, па ако то буде, казнић се најстрожије!

Несавесни трговци

Услед тога што су поједини трговци подигли цену животињим и мирницима, а за време аустријске окупације — под притиском бајонета, продавали робу по нормалној цени, Управа вароши Београда предузела је превремену меру да се такви несавесни трговци и аралаци изводне, стукну у границе закона и да продају робу по нормалној цени као што су чинили под Аустријанцима!

И слике им криве

Историја је забележила да су пре пет столећа Турци боји очи свецама на сликама и онама у цркви и за то их је историја крстила имевом азнатски варвари. Ето данас у добу цивилизације и културе Аустријанци су боји очи на сликама наших краљевских синова и за то ће им историја дати име модерних варвара XX века.

Пажња трговцима

Пошто је ситан новац неопходно потребан за исплату општинске помоћи, то се умољају добри људи који имају ситног новца ју виклу и поладинарцима да га дају општинском благајнику у замену за сребро или новчаница.

Ново отворена ресторација

У Новом Селу отворио је кафну „Код Војводе“ у Малевицевој улици г. Раде Филиповић Познавајући г. Филиповића као веома окретног и заузимљивог, мига с наше стране препоручујемо Новоселцима.

Жива Милојевић „американец“

Умољав се најучтивје г. Жива Милојевић да се јави

уредништву овог листа где у које време може да се нађе ради извесних информација.

„Руски Цар“

Ресторација и пивница „Руски Цар“ отворена је и ако је ово отворање скопчано незгодама, Г. Влајко Радовић по старао се за добро виђе, јело и услугу те ће публика као и пре бити увек добро услужена.

Исправка

Умољени смо од г. Кости Новаковића да изјавимо да он није 2 децембра учествовао у борби у Београду нити је пуцао из митраљеза са саборне цркве.

Ово што је у нојци наведено под насловом „Другарски поздрав“ односи се на коњичко митраљезско одељење које је било на Калимегдану

Пошто ћемо редовно доносити у листу имена оних лица, која су од стране Аустријанаца одведени, то молимо њихове породице и ближе познанке да нам достављају имена ових.

Наталија и Живојин Б. димаровић, члан Управе града Београда, извештавају пријатеље и познанике, да је њихово једино дете

Даринка — Бела

Ученица II разреда Женске Гимназије

преминула 16. новембра у Нишу од несретне болести шриха. Тело појнице погребено је у нишком гробљу.

Децембра 1914. год.
Београд.

Шлеског угља

првог квалитета динара 7.50 сто килограма без подвоза Може се добити на стоваришту Српске Банке. Стовариште је на Сави (Вара Венеција) Новци се положе код Српске Банке преко пута трговачке радње Ранка Гођевца на Сави.

1—10

Тако је уредник једног лепог дана ван сваког очекивања рупио у кућу своје пријатељице, а њу је ова изненадна посета затекла баш онда када се она у својој топлој и укусно наметеној сеици забављала са својим младим пријатељем № 2 или 3.

Служавка госпођина разазнавши ситуацију, избавила највишљу кошу свога положаја.

— Господине, — муцала је — не можете ући код госпође, Изненадно јој позвило доктор је код ње баш овог тренутка.

— Уредник се задовољио тиме. Није ништа посумњао, и поверовао је овој причи. Веровао је у искрено и чврсто пријатељство своје обожаване пријатељице, није ни посумњао да док је његово — уредничко — пријатељство стално верно и непоколебљиво, докле је њено уоп-

ште неверно

— Добро дакле, причекаћу док доктор не изађе — рече забринуто, и седе на једну столицу у предсобљу.

Чекао је, дуго је чекао. За све време тог чекања, подмукла слушкиња улазила је из прстима у собу своје госпође, умосећи лавор, бокал с водом, и чист пешкир и онда саопштила својој госпођи, чиме је обманула господина уредника.

После дугог чекања најзад изађе из собе млади пријатељ госпођин.

— Шта је? — Шта јој ба? распитавао се је забринуто господин уредник.

— Нема опасности, мала несвестица, јако узбуђење, гранате, брзометно пуцање и тако нешто. Потребан јој је мир и одмор, с тога бих вас молио, да је не узнемиравате данас и сутра.

— Уредник је послушао са-

вет „госпођина доктор“ — па је као дозас своје осебите захвалности, која приличи само једном верном и здржљивом пријатељу — пружио „господину доктору“ новчарску банку од 20 динара у сребру као тон гаран за лекарску услугу, узазану његовој драгој пријатељици.

Доктор се вратио у врло незгодном положају.

— Шта да радим са ових 20 динара? вратио се у негоди.

Напоследку примио је. Другог дана испричао је и то својим двама ј примљене банке.

— Шта да радим са ових 20 динара? — упита забринуто.

Госпођа се грехотом насмејала, начином као што то приличи једној шик дами.

— Врло проста ствар. Дејо вамо тих 20 динара.

Госпођа је овај новац употребила за набаву једне а-

мјелице у коју је дала да се уреже датум значајнога дана кад ју је подмуклост служавкина спасла од једне ужасне бруке и јавног скандала.

— Овај догађај летео је од уста до уста, свако је у вараши знао о њему, само господин уредник ништа није знао.

Господин уредник, није могао ни посумњати, да су његових 20 динара били добри до овековече један знаменити датум његове личне прејаре.

Господин уредник издржао је даље верно и одано своју обожатељку. Његовим се сарадницама најпосле разжалило: Њихова активност помогла је г. уреднику, тиме што су у једном броју описали на врло фантастичан начин цело догађај, разуме се да су имена у потпуном смислу речито преглутала.

На крају крајева дозвоа јој и господин Уредник горку и стину, а што је у целој овожалсној историји најзначајније, баш и њог сопственог листа...

Умољава се она жена и дете, који су бежали испред аустријске извилнице од Београда и Топлика за Београд са мојим стварима, да исте дојду у апотеку г. Михла, брсанска ул. бр. 8 где ће добити пристојну награду. Тако исто моле се и она два господина, што су се возила истим колима до мијаве шта је са осталим стварима нашта ћу им исто благодаран.

Н. Радојевић